

Marija Mitić

Udruženje banaka Srbije
marija.mitic@ubs-asb.com

KAKO SE RAČUNOVODSTVENO VREDNUJU HOV KOJE SE DRŽE DO DOSPEĆA?

Rad primljen: 07.11.2012.
Odobren za štampu: 26.11.2012.

Rezime

Kategorija „investicije koje se drže do dospeća“ proistekla je iz funkcionalne kategorizacije ulaganja u finansijska sredstva investirana sa određenom namerom. U osnovi te kategorizacije je sposobnost i namera menadžmenta da, u skladu sa dokumentovanim strategijom upravljanja rizikom, vrši investiranja.

Sposobnost držanja nekog finansijskog sredstva do dospeća znači da entitet neće biti prinuđen da ga proda pre roka dospeća zbog održavanja svoje likvidnosti ili da njime izmiri neku svoju obavezu pre roka dospeća tog finansijskog sredstva.

Prodaja pre roka dospeća HoV koje se drže do dospeća u iznosu koji nije beznačajan, uzrokuje neispunjenje zahteva MRS 39. Sve preostale HoV koje se drže do dospeća moraju se reklasifikovati u HoV raspoložive za prodaju. Reklasifikacija se sprovodi u periodu u kome je prodaja HoV sprovedena i računovodstveno evidentirana. Nakon što je došlo do ovog narušavanja pravila, moraju proći pune dve godine kada entitet može ponovo da klasifikuje neku stavku finansijske imovine kao HoV koje se drže do dospeća, što ova ograničenja kvalifikuje kao veoma stroga. Standard poznaje i situacije koje predstavljaju izuzetak od ovog pravila.

HoV koje se drže do dospeća iskazuju se po fer vrednosti koja se uvećava za troškove transakcije. Fer vrednost HoV se utvrđuje na dan kad investitor ugovorom stekne vlasništvo nad HoV.

Naknadno vrednovanje - odvija se na kraju svakog naknadnog izveštajnog perioda, kao i na dan nastanka promena na njima, kada se vrši i procena sposobnosti i namere da se klasifikovane HoV i dalje drže do njihovog dospeća.

Ključne reči: HoV koje se drže do dospeća, definicija, kategorizacija, ograničenja, priznavanje, naknadno vrednovanje, amortizaciona vrednost, metod efektivne kamate, efekti naknadnog vrednovanja, obezvređenje, dobici, gubici, reklasifikacija

JEL klasifikacija: G12, G21, M41

Summary

Category of “investment to be held to maturity” derived from the functional categorisation of investment in financial resources invested with a certain purpose. Basically this categorisation implies the ability and intention of management, in accordance with its documented risk management strategy, to invest.

The ability to hold a certain security to maturity means that the given entity will not be forced to sell it before maturity in order to maintain its liquidity, or use it for settlement of some liability before the maturity date of that given security has arrived.

Selling before maturity of a “held-to-maturity security”, at a premium, causes breach to the IAS 39 requirements. In such a case, all the remaining held-to-maturity securities must be reclassified into the available-for-sale securities. Reclassification is done in the period in which the sale of a security was conducted and presented in the accounting books. Upon this breach of the rule, it is necessary for an entire period of two years to elapse before the entity would be allowed to classify some of the items of its assets as “held-to-maturity securities, which qualifies these restrictions as very strict. The IAS 39 standard recognises also situations which are exceptions to this rule.

Held-to-maturity securities are presented at fair value increased for transaction costs. The fair value of a security is set as of the date when the investor’s contract is recognised as ownership held over security.

Additional valuation is done at the end of each subsequent reporting period, and on the date of changes in them have ensued, when the assessment of capability and intention for the classified held-to-maturity securities to be kept until their maturity date.

Key words: Held-to-Maturity Securities, definition, categorisation, limitations, recognition, additional evaluation, amortized value, effective interest rate method, effects of additional valuation, impairment, gain, loss, reclassification

JEL Classification: G12, G21, M41

Marija Mitić

Association of Serbian Banks
marija.mitic@ubs-asb.com

HOW ARE THE HELD-TO-MATURITY SECURITIES TO BE VALUED?

Paper received: 07.11.2012

Approved for publishing: 26.11.2012

Hartije od vrednosti kao dokumenti kojima se uspostavljaju pravno svojinski odnosi, prema funkcionalnoj kategorizaciji namene ulaganja, sistematizuju ih entiteti, za potrebe finansijskog izveštavanja, zbog različitih efekata na imovinski i prinosni položaj.

Računovodstveno iskazivanje finansijskih instrumenata zasniva se na uspostavljenim principima za priznavanje i odmeravanje definisanim u MRS 39 Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje.

Zahtevi za prezentaciju informacija o finansijskim instrumentima izneti su u **MRS 32**, a zahtevi za **obelodanjivanje** informacija o finansijskim instrumentima izneti su u **MSFI 7**.

Kategorija investicije koje se drže do dospeća je jedna od četiri kategorije finansijskih instrumenata.

Definicija - HoV koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa:

- fiksnim dospećem;
- namerom da se definitivno drže do dospeća i
- fiksnim ili odredivim isplatama.

Ulaganja koja se drže do dospeća nisu ulaganja:

- koje je entitet, nakon početnog priznavanja, klasifikovao po fer vrednosti, pri čemu se promene fer vrednosti priznaju u bilansu uspeha;
- koje entitet klasifikuje kao raspoložive za prodaju, i na takvo klasifikovanje HoV ne utiče kasnija odluka da se ta HoV proda pre njenog dospeća;
- koje ispunjavanju definiciju zajmova i potraživanja.

Sposobnost i namera menadžmenta kao osnov kategorizacije - u osnovi te kategorizacije je sposobnost i namera menadžmenta da, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom, vrši investiranje.

Sposobnost držanja nekog finansijskog sredstva do dospeća znači da entitet neće biti prinuđen da ga proda pre roka dospeća zbog održavanja svoje likvidnosti ili da njime izmiri neku svoju obavezu pre roka dospeća tog finansijskog sredstva.

Sposobnost i namera menadžmenta ne dovodi se u pitanje za ulaganja koja se drže do dospeća za:

- a) **opozvana** (povučena) **finansijska sredstva**

od emitenta, ako vlasnik tog sredstva namerava i u mogućnosti je da ga drži sve do opoziva ili dospeća. Opcija opoziva, ako se izvršava, u osnovi samo skraćuje rok dospelosti;

- b) HoV koje su **založene** kao jemstvo ili **transferisane** drugoj strani po „repo“ aranžmanu ili po osnovu **aranžmana pozajmljivanja**, a i dalje su vlasništvo entiteta, uz nameru i mogućnost da se povrate HoV založene, pozajmljene ili date u „repo“ aranžman i drže do dospeća. Specifične činjenice i okolnosti svakog takvog aranžmana moraju biti pažljivo razmotrene prilikom zaključivanja o tome kako klasifikovati HoV;

- c) **prodaju** HoV koje se drže do dospeća, pre roka dospeća kao odgovor na nepredviđeno značajno pooštavanje zakonskih ili regulatornih zahteva. Ovako uzrokovana prodaja ne dovodi u pitanje nameru entiteta da zadrži preostale HoV do dospeća jer je prodaja rezultat nepredviđenog pooštavanja regulatornih zahteva, što predstavlja događaj koji nije pod kontrolom entiteta i koji se nije mogao logično predvideti.

Standard od entiteta zahteva obelodanjivanja koja obuhvataju narativni opis načina na koji je izvršeno klasifikovanje (MSFI 7).

Pri inicijalnom/početnom priznavanju standard dozvoljava entitetu da klasifikuje bilo koji instrument koji će vrednovati po fer vrednosti, tako što će promene fer vrednosti priznavati u bilans uspeha.

Kada se HoV koje se drže do dospeća mogu otuđiti pre dospeća i pod kojim (određenim) uslovima? - Ako dođe do prodaje HoV koje se drže do dospeća, to dovodi u pitanje **nameru** i **mogućnost** entiteta da sve ostale HoV iz ove grupe drži do dospeća. Izuzeci su dozvoljeni za prodaju kada je prodaja izvršena blizu dana dospelosti, kao i kada je naplaćena skoro sva prvobitna glavnica.

Ograničenja pri klasifikaciji - ako je tokom **tekuće** poslovne godine ili **tokom dve prethodne** izveštajne godine entitet **prodao ili reklasifikovao** ova sredstva pre dana dospeća u iznosu višem od beznačajnog iznosa HoV koje se drže do dospeća, entitet **nema pravo da klasifikuje** neko finansijsko sredstvo, kao

Securities, as the document establishing legal ownership, according to the functional categorisation of the investment purpose, are systematised by the entities for purpose of their financial reporting because of different effects that they have on the securities proceeds and the discounted cash flow status.

Accounting presentation of financial instruments is based on the well established principles for recognition and classification, as defined on the IAS 39 Financial Instruments: recognition and classification.

The requirements for presentation of information on financial instruments are set up in IAS 32, while the requirements for the **disclosure** of information on financial instruments are given in the IFRS 7.

Category of held-to-maturity-investment is one of the four categories of financial instruments.

Definition - Held-to-Maturity securities are non-derivative financial instruments with:

- fixed maturity;
- intent to hold security until its maturity; and
- fixed or negotiable payments.

Investments held to maturity are not the investments:

- which the entity, upon initial recognition, has classified at fair value, where the change in fair value is recognised in the income statement;
- which the entity has classified as those available for sale, and such a classification of the security is not impacted by any later decision to sell the given security before its maturity;
- which are complying with the definition of loans and receivables.

Capability and intent of management as basis for categorisation - basically, this categorisation is the capability and the intent of management, in accordance with its documented risk management strategy, to make investments.

Capability of holding a certain financial instrument to its maturity means that the entity will not be forced to sell it before it matures, in order to maintain its liquidity or settle with this instrument some of its liabilities before the maturity of the said financial instrument has arrived.

Capability and intent of management are not brought into question for investments held to maturity for the following:

- Called off (withdrawn) financial instrument** by the issuer, if its owner has the intent and capability to hold it until it is called off, or until its maturity. The call off option, if executed, basically is only shortening the maturity term;
- Securities that are **pledged** as security, or are transferable to the other side at the “repo” arrangement, or based on the **borrowing arrangement, which** still remain in the ownership of the entity, with the intent and capability to recover pledged securities, those borrowed or given in “repo” arrangement, and held to maturity. Specific facts and circumstances of each particular case of these arrangements must be carefully examined during the process of securities classification;
- Sale** of securities held to maturity, before the maturity date, in response to some unforeseen significant restrictions in the statutory and regulatory requirements. So caused sale shall not bring in doubt the intent of the entity to hold the remaining securities to maturity, as the sale was the result of an unforeseen raise of restrictions in regulatory requirements, which is considered to be an event beyond control of the entity and which could not have been logically predicted.

The Standard requires the entity to make disclosures which cover a narrative description of the manner in which classification was done (IFRS 7).

During the initial recognition, Standard allows the entity to classify any instrument valued at fair value in the manner where any changes in fair value shall be recognised in the income statement.

When can the securities held to maturity be sold before their maturity date, and on what (particular) terms? - If a security held to maturity is to be sold, this places in doubt the **intent and capability** of the entity to hold all the other remaining securities in this group to their maturity. Exception for sale is tolerated when the sale is done close to the maturity term, and when almost the entire original principle amount has been collected.

sredstvo koje se drži do dospeća.

Prodaja pre roka dospeća - prodaja pre roka dospeća HoV koje se drže do dospeća u iznosu koji nije beznačajan, uzrokuje neispunjenje zahteva MRS 39. Sve preostale HoV koje se drže do dospeća moraju se reklasifikovati u HoV raspoložive za prodaju. Reklasifikacija se sprovodi u periodu u kome je prodaja HoV sprovedena i računovodstveno evidentirana. Nakon što je došlo do ovog narušavanja pravila, moraju proći pune dve godine kada entitet može ponovo da klasifikuje neku stavku finansijske imovine kao HoV koje se drže do dospeća, što ova ograničenja kvalifikuje kao veoma stroga.

Izuzetak od pravila je prodaja ili reklasifikacija HoV koje:

- su bile blizu datuma dospeća finansijskog sredstva, što za pretpostavku ima da promene u tržišnim kamatnim stopama tokom tog perioda ne mogu imati značajan uticaj na promenu fer vrednosti te imovine;
Obrazloženje: Uslov „dovoljno blizu danu dospeća“ odnosi se na kamatni rizik koji je praktično eliminisan kao faktor za određivanje cene HoV. Prema Uputstvu za primenu standarda, ako entitet proda finansijsko sredstvo, u periodu kraćem od tri meseca pre dana dospeća, to bi ga generalno kvalifikovalo kao podložno ovom izuzetku. Međutim, u uslovima kada su kamatne stope izuzetno visoke, može se desiti da, iznos razlike tromesečne ugovorene i tržišne kamate ne bude zanemarljiv, te treba biti dodatno obazriv, i proceniti svaki specifičan slučaj, tj. utvrditi da li je razlika kamata stvarno zanemarljiva;

- su nastupile nakon što je entitet praktično naplatio celu glavnica finansijskog sredstva kroz predviđene rate otplate (npr. naplata kuponskih obveznica kod kojih se sa ratom vraća i deo glavnice) ili kroz naplatu unapred;

Obrazloženje: Uslov „da je naplaćena skoro sva prvobitna glavnica“ obezbeđuje smernice za slučaj kad prodaja nije u iznosu višem od beznačajnog. Primerno, ako entitet proda HoV nakon što je naplatio preko 90% prvobitne glavnice, neće se smatrati da je MRS 39 narušen. Prag od 90% nije apsolutan, tako da je uvek potrebno koristiti rasuđivanje da bi se odredio

dozvoljeni izuzetak;

- se mogu pripisati jednom izolovanom događaju koji je izvan kontrole entiteta, koji se neće ponoviti i koji entitet nije mogao razumno da predvidi.

Generalno pravilo je da se Standard ne primenjuje na ulaganja u:

- **kapital zavisnih pravnih lica** - ova ulaganja se računovodstveno obuhvataju saglasno MRS 27 - konsolidovani i pojedinačni finansijski izveštaji;
- **kapital pridruženih pravnih lica** - ova ulaganja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MRS 28 - ulaganja u pridružena pravna lica i
- **zajednička ulaganja** - ova ulaganja se računovodstveno obuhvataju u skladu sa MRS 31 - učešća u zajedničkim ulaganjima.

Računovodstveni obuhvat finansijskih transakcija sa finansijskim sredstvima koja se drže do dospeća:

- **Prva faza** u ovom procesu je faza **priznavanja** kojom se određuje da li iznos iz neke **poslovne transakcije** ispunjava uslove da se kao pozicija prikaže/prizna u finansijskim izveštajima, što u konkretnom slučaju znači da se radi o **priznatom finansijskom instrumentu**.

- **Druga faza** obuhvata **vrednovanje priznatih finansijskih instrumenata** koju čine:

1. **inicijalno / početno vrednovanje** pri početnom sticanju kada entitet postane strana ugovornog odnosa i kada kao posledica toga nastane zakonsko pravo da primi ili isplati gotovinu
HoV koje se drže do dospeća iskazuju se po fer vrednosti koja se uvećava za troškove transakcije. Fer vrednost HoV se utvrđuje na dan kad investitor ugovorom stekne vlasništvo nad HoV. Suprotno navedenom, **planirane buduće transakcije**, bez obzira na potpunu izvesnost i, ma koliko bile obavezujuće, **nisu finansijski instrumenti za računovodstvene potrebe**.

Drugim rečima, pri početnom/inicijalnom vrednovanju HoV koje se drže do dospeća odmeravaju se po njihovoj fer vrednosti koja se uvećava

Limitations in classification - if during the **current** business year, or **during the two preceding** reporting years, the entity has **sold or reclassified** these instruments before their maturity date, in an amount higher than the negligible amount of security held to maturity, the entity **will not have the right to classify** some financial instrument as a security held to maturity.

Sale before maturity - sale of security before its maturity, in the amount which is not negligible, causes non-compliance with the IAS 39 requirements. All the remaining securities held to maturity must be reclassified into the securities available for sale. Reclassification is done in the period in which the sale of security was done and presented in the accounting books. After this breach of the requirement was made, the entire period of two years must elapse before the entity shall be able again to classify some item of its financial assets as securities held to maturity, which qualifies these restrictions as very strict.

Exception to the rule is the sale or reclassification of the following securities:

- Securities which were sufficiently close to the maturity date, under the assumption that the changes in the market interest rates during that period cannot have any significant impact on the change in fair value of such an asset;

Explanation: The requirement “sufficiently close to the maturity date” refers to the interest risk which is practically eliminated as a factor in pricing of the given security. According to the Instructions for Standard Implementation, if an entity is to sell financial instrument in a period shorter than three months until the maturity date, that would generally qualify it as acceptable under this exception to the rule. However, in the situation when the interest rates are extremely high, it may happen that the amount of difference between the three-month contracted and the market interest rate is not negligible, and this calls for additional prudence, and a careful assessment of each specific case, i.e. the necessity to determine whether the difference between interest rates is really negligible.

- Securities that have occurred after the entity had practically collected the entire principle amount of the financial instrument through

the set repayment rates (for example, received bond coupons, where together with the return rate, one part of the principle is also received), or through collection in advance;

Explanation: The requirement “for the almost entire original principle amount to have been received” sets the guidelines in case when the sale was not done in the amount **higher** than negligible. Primarily, if the entity is to sell a security after having collected over 90% of the original principle amount, it shall not be deemed that the IAS 39 was breached. The 90% threshold is not absolute, so that it is always necessary to use good judgment in order to determine whether the allowed exception to the rule has been applied.

- If they may be ascribed to a single, isolated event, caused beyond control of the entity, which shall not reoccur and which the entity could not have reasonably foreseen.

The general rule is that the Standard is not applicable on the investments into following:

- **Capital of dependent legal entities** - these investments are subject to the accounting procedure under IAS 27 - consolidated and individual financial reports;
- **Capital of associated legal entities** - these investments are subject to the accounting procedure under IAS 28 - investment into associated legal entities; and
- **Joint ventures** - these investments are subject to the accounting procedure under IAS 31 - participation in joint ventures.

Accounting treatment of financial transactions with financial instruments held to maturity:

- **Phase one** in this process is the phase of **recognition** which determines whether the amount from some business transaction complies with the condition to be presented/recognised as an item in the financial reports, which in this concrete case means that it is a **recognised financial instrument**.
- **Phase two** covers **valuation of recognised financial instruments**, which is composed of the following:
 1. **Initial valuation** during the initial acquiring when the entity becomes a contracting party and when, as a consequence, statutory right is created for receiving or paying cash by the entity.

za troškove transakcije¹, što čini njihovu nabavnu vrednost.

2. **naknadno vrednovanje** odvija se na kraju svakog naknadnog izveštajnog perioda, kao i na dan nastanka promena na njima, kada se vrši i procena sposobnosti i namere da se klasifikovane HoV i dalje drže do njihovog dospeća.

Naknadno vrednovanje obuhvata:

- a) **procenu tokova gotovine** koji su povezani sa finansijskim instrumentom tokom ugovorenog roka trajanja instrumenta

Obrazloženje: Finansijski instrumenti koji se drže do dospeća (npr. dugoročne obveznice), kao i odobreni zajmovi i potraživanja, se evidentiraju po amortizovanoj vrednosti,² primenom metode efektivne/tržišne kamatne stope. Premije ili diskonti amortizuju se metodom efektivne kamatne stope, sa ciljem postizanja konstantnog prinosa na amortizovanu nabavnu vrednost.

Efektivna kamatna stopa je stopa kojom se tačno diskontuju procenjeni tokovi gotovine povezani sa finansijskim instrumentom tokom očekivanog veka trajanja instrumenta, ili, tokom kraćeg perioda ali do neto knjigovodstvene vrednosti utvrdene pri početnom priznavanju. Izračunavanje efektivne kamatne stope obuhvata sve naknade i troškove koji su plaćeni i direktno su pripisivi troškovima transakcija ili drugim premijama ili diskontima.

Drugim rečima, transakcioni troškovi, pri naknadnom vrednovanju, isključuju se iz nabavne vrednosti primenom metode efektivne kamate i priznaju u Bilansu uspeha kao rashodi.

Promene vrednosti ovih sredstava pri naknadnom vrednovanju su pozicije Bilansa uspeha i priznaju se kao prihodi

ili rashodi.

- b) **procenu obezvređenja/umanjenja vrednosti** u uslovima kada iznos po kome su sredstva iskazana u poslovnim knjigama prevazilazi iznos koji se može povratiti, tj. kada sredstvo nije naplativo u ugovorenom iznosu

Obrazloženje: HoV koje se drže do dospeća smatraju se obezvređenim kada iznos po kome je iskazan prevazilazi iznos koji se može povratiti.

Iznos obezvređenja/gubitka koji se priznaje je razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova, diskontovanih korišćenjem originalne (prvobitne) diskontne stope instrumenta. Ne treba koristiti trenutnu tržišnu diskontnu stopu zato što to nije relevantno za ovu kategorizaciju finansijskih instrumenata, jer bi se tako uneli elementi računovodstvenog evidentiranja po fer vrednosti. Bilo koji otpis zbog obezvređenja, koji može biti direktan, ili indirektan evidentira se u Bilansu uspeha. Ako kasniji događaji, kao što je revidiranje kreditnog rejtinga dužnika, uzrokuju smanjeni iznos obezvređenja, prethodno priznato obezvređenje može biti delimično ili u potpunosti ukinuto, takođe u Bilansu uspeha.

Na sredstvo koje je jednom obezvređeno i svedeno na očekivani povrativ iznos, obračunava se kamata korišćenjem iste diskontne stope koja je korišćena pri izračunavanju iznosa obezvređenja.

Buduća obezvređenja se ne mogu anticipirati. **Finansijska sredstva (ili grupe sredstava) se obezvređuju samo ako postoji objektivni dokaz obezvređenja** kao rezultat jednog ili više događaja do kojih je došlo nakon inicijalnog

¹ **Transakcioni troškovi** su dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati sticanju ili otuđenju finansijskog sredstva ili obaveze. Ovi troškovi obuhvataju honorare i provizije plaćene agentima, savetnicima, brokerima i dilerima, dažbine nadležnim organima i berzi hartija od vrednosti i prenosne takse i dažbine. Troškovi transakcija ne obuhvataju premiju ili popust na dug, finansijske troškove ili alokacije internih administrativnih troškova ili troškova posedovanja.

² **Amortizovani iznos finansijskog sredstva** je iznos koji se dobija na sledeći način: od iznosa po kojem je finansijsko sredstvo bilo vrednovano pri početnom priznavanju oduzimaju se otplate glavnice, dodaje se ili oduzima ukupna amortizacija razlike između tog početnog iznosa i iznosa na dan dospeća i oduzima otpis (koji je vršen zbog obezvređenja ili nenaplativnog iznosa - direktno ili indirektno preko računa ispravke vrednosti).

Securities held to maturity are presented at fair value increased for transaction costs. Securities fair value is determined on the day when the investor has acquired contractual ownership rights over the given security.

Contrary to the above stated, **the planned future transactions**, regardless of their full certainty and, no matter how binding they are, **are not financial instruments for the accounting purposes**.

In other words, at the initial valuation of the securities held to maturity, they are valued at their fair value increased for transaction costs,¹ which represents their purchase value.

2. Additional-post valuation is done at the end of each subsequent reporting period, and also on the day of changes occurring thereon, when the assessment is also done of the capability and intent of the entity to continue to hold classified securities to their maturity.

Additional valuation covers the following:

a) assessment of cash flows which are connected with the financial instrument during the contractual period of duration of the instrument.

***Explanation:** Financial instruments held to maturity (for example, long-term bonds), and approved loans and receivables are presented at amortised value,² with the application of the effective/market interest rate method. Premiums or discounts are amortised by the effective interest rate method, with the aim to achieve a constant yield on amortised purchase value.*

The effective interest rate is the rate which accurately discounts assessed cash flows connected with the financial instrument during the anticipated duration of the instrument, or during a shorter period but

up to the net accounting value determined at the initial recognition. Calculation of the effective interest rate covers all fees and costs which are paid and are directly ascribed to the transaction costs, or other premiums or discounts.

In other words, transaction costs, during additional-post valuation, are excluded from the purchase value by the method of effective interest, and are recognised in the income statement as expenditures.

Changes in value of these instruments during additional valuation are the income statement items recognised as revenues or expenditures.

b) assessment of impairment/decreased value, when the amount at which the instruments presented in the business books is higher than the amount which can be recovered, i.e. when the instrument is not collectable in the contracted amount.

***Explanation:** Securities held to maturity are deemed impaired when the amount at which they are presented exceeds the amount that can be recovered.*

The amount of impairment/loss which is recognised is the difference between the book value and the present value of the expected future cash flows, discounted for the original (initial) discount rate of the instrument. The current market discount rate should not be used because it is not relevant for this category of financial instruments, as this would introduce elements of the accounting presentation at fair value. Any write off due to impairment, which may be direct or indirect, is presented in the income statement. If the future events, such as the revision of the debtor' credit rating, would cause a reduced amount of impairment, previously recognised impairment may be in part or in full annulled, also in the income statement.

¹ **Transaction costs** are additional costs that may be directly ascribed to the acquiring or selling of a financial instrument or a liability. These costs cover fees and commissions paid to the agents, advisers, brokers and dealers, dues paid to competent authorities and the stock exchange, and also transfer taxes and dues. Transaction costs do not cover premium or debt discount, financial costs or allocation of internal administrative costs, or intermediation costs.

² **Amortised value of financial instrument** is the amount obtained in the following way: the amount at which the financial instrument was valued at the initial recognition, minus repayment of the principle, with the addition or subtraction of the total amortisation difference between this initial amount and the amount on the maturity date, with the subtraction of the write off (done because of the devaluation or uncollectible amount - directly or indirectly through the value adjustment account).

priznavanja sredstva (što MRS 39 naziva „nastanak/događaj gubitka“) i taj nastanak gubitka utiče na očekivane buduće gotovinske tokove od finansijskog sredstva (ili grupe sredstava) koje se može pouzdano proceniti. Gubici za koje se predviđa da će nastupiti kao rezultat budućih događaja, bez obzira na to koliko verovatni mogu biti, ne mogu biti priznati (što je u skladu sa smernicama o rezervisanjima i potencijalnoj imovini koje sadrži MRS 37).

c) prestanak priznavanja - entitet treba da prestane sa priznavanjem finansijskog sredstva kada:

- ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se kvalifikuje za prestanak priznavanja, pri čemu ili prenosi ugovorna prava na primanje tokova gotovine od finansijskog sredstva, ili zadržava ugovorna prava na primanje tokova gotovine od finansijskog sredstva ali preuzima ugovornu obavezu da isplaćuje tokove gotovine, jednom ili više primalaca prema ugovoru.

Prestanak priznavanja u korelaciji je sa procenom stepena do koga je entitet zadržao rizike i koristi od vlasništva nad finansijskim sredstvom, tako da:

- **prenos svih rizika i koristi** od vlasništva nad finansijskim sredstvom u značajnoj meri određuje prestanak priznavanja;

- **zadržani svi rizici i koristi** od vlasništva nad finansijskim sredstvom - određuje nastavak priznavanja finansijskog sredstva;
- **zadržana kontrola** prilikom prenosa nad finansijskim sredstvom obavezuje na nastavak priznavanja finansijskog sredstva i obrnuto.

d) reklasifikacija - promena namere ili sposobnosti uzrokuje da se finansijsko sredstvo kvalifikovano kao sredstvo koje se drži do dospeća, reklasifikuje u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, sa zahtevom da se sredstvo ponovo odmeri po fer vrednosti; razlika između knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti, računovodstveno se obuhvata preko pozicija:

- **Bilansa stanja (kapital)** - za fluktuacije fer vrednosti kao nerealizovani dobitci/gubici do prestanka priznavanja finansijskog sredstva. Prestankom priznavanja akumulirani dobitak/gubitak entitet treba da reklasifikuje iz Bilansa stanja u Bilans uspeha, i
- **Bilansa uspeha** - za devizne dobitke/gubitke, zatim rashode od indirektnog umanjenja vrednosti i obezvređenja kao i prihode od ukidanja indirektnih otpisa plasmana i obračunate kamate izračunate korišćenjem metoda efektivne kamate.

On the financial instrument which was once impaired and reduced to the anticipated return amount, interest is calculated with the application of the same discount rate that was used in calculation of the impairment amount.

Future impairments cannot be anticipated.

Financial instruments (or groups of instruments) are impaired only if there is an objective proof of impairment, as a result of one or more events that occurred after the initial recognition of the instrument (which the IAS 39 designates as "loss occurrence/event"), and this loss occurrence impacts the anticipated future cash flows from the financial instrument (or a group of instruments), which can be reliably estimated. Losses anticipated occurring as a result of future events, regardless of how probable they might be, cannot be recognised (which is concordant with the guidelines on provisioning and potential assets, contained in IAS 37).

c) suspension of recognition - the entity should suspend recognition of financial instrument when:

- Contracting rights to cash flows from the financial instrument cease to be valid; or
- Transfers the financial instrument is done and such transfer is qualified as suspension of recognition, in which case the entity either transfers the contractual rights to collection of cash flows from the financial instrument, or retains contractual rights to collection of cash flows from the financial instrument, but undertakes contractual obligation to pay cash flows to one or more recipients, as stipulated in the contract.

Termination of recognition is in correlation with the assessment of the degree to which the entity has retained

risks and benefits from the ownership over the financial instrument, so that:

- **transfer of all risks and benefits** from the ownership over financial instrument significantly determines suspension of recognition;
- **retained all risks and benefits** from the ownership over the financial instrument determine continuation of recognition of the financial instrument;
- **retained control** during the transfer over the financial instrument implies binding continuation of recognition of the financial instrument, and vice versa.

d) reclassification - the change of intent or capability causes financial instrument, qualified as held to maturity, to be reclassified into financial instrument available for sale, with the request for the instrument to be again classified at fair value; the difference between the book value and the fair value is covered by accounting items.

- **Balance sheet (capital)** - for the fair value fluctuations as unrealised gain/loss up to the suspension of recognition of the financial instrument. With the suspension of recognition, the accumulated gain/loss the entity should reclassify from the Balance Sheet to the Income Statement; and
- **Income statement** - for foreign currency gain/loss, also for expenditures from indirect decreased value and impairment, and revenues from suspension of indirect write off (down) of placements and calculated interest, calculated with the application of the effective interest rate method.

Tabelarni prikaz vrednovanja i reklasifikacija HoV koje se drže do dospeća

VRSTA SREDSTVA	POČETNO VREDNOVANJE	POSTUPANJE SA TRANSAKCIONIM TROŠKOVIMA PRI NAKNADNOM VREDNOVANJU	NAKNADNO VREDNOVANJE		OBEZVREĐENJE		MOGUĆNOST REKLASIFIKACIJE
			VREDNOVANJE	PRIZNAVANJE PROMENA VREDNOSTI	OBAVEZNOST I NAČIN UTVRĐIVANJA	PRIZNAVANJE PROMENA VREDNOSTI	
Ulaganja koja se drže do dospeća	Po nabavnoj vrednosti koja je jednaka zbiru date vrednosti i transakcionih troškova	Isključuju se iz nabavne vrednosti primenom metode efektivne kamate i priznaju kao rashodi	Po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamate	Priznaju se kao prihod ili rashod	Vrši se provera da li su obezvređena	Iznos obezvređenosti se priznaje kao rashod, a poništavanje ranije priznatog iznosa obezvređenja priznaje se kao prihod	Može se reklasifikovati u ulaganje raspoloživo za prodaju s tim da se mora vrednovati po fer vrednosti

Poslovne transakcije, vrednovanja i reklasifikacija HoV koje se drže do dospeća iskazuju se u poslovnim knjigama banke na sledećim računima:

- rn. 124 - HoV koje se drže do dospeća u dinarima
- rn. 122 - HoV raspoložive za prodaju u dinarima (*reklasifikacija*)
- rn. 129 - ispravna vrednosti HoV

- rn. 224 - HoV koje se drže do dospeća u stranoj valuti
- rn. 222 - HoV raspoložive za prodaju u stranoj valuti (*reklasifikacija*)
- rn. 229 - ispravka vrednosti HoV u stranoj valuti

- rn. 621 - gubici po osnovu prodaje HoV koje su raspoložive za prodaju
- rn. 721 - dobici po osnovu prodaje HoV koje su raspoložive za prodaju

reklasifikacija

- rn. 622 - gubici po osnovu prodaje HoV koje se drže do dospeća
- rn. 722 - dobici po osnovu prodaje HoV koje se drže do dospeća

- rn. 650³ - rashodi indirektnih otpisa plasmana
- rn. 750 - prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana

- rn. 680 - rashodi po osnovu kursnih razlika
- rn. 780 - prihodi po osnovu kursnih razlika

³ Na teret ovog računa iskazuje se obezvređenje HoV koje se drže do dospeća, uz odobrenje ispravke vrednosti, jer račun rashoda za obezvređenje nije predviđen važećim kontim okvirom.

Table presenting valuation and reclassification of securities held to maturity

ASSETS TYPE	INITIAL VALUATION	TREATMENT OF TRANSACTION COSTS AT ADDITIONAL VALUATION	ADDITIONAL VALUATION		IMPAIRMENT		RECLASSIFICATION OPTION
			VALUATION	VALUE CHANGE ASSUMPTION	MANDATORY DETERMINING MANNER	VALUE CHANGE RECOGNITION	
Investments held to maturity	At purchase value equal to the sum of value and transaction costs	Excluded from the purchase value by applying method of effective interest rate and recognised as expenditures	At amortised value, by applying the method of effective interest rate	Recognised as revenues or expenditures	Checking whether they are impaired	Impairment amount recognised as expenditure, and write off of initial recognition amount of impairment recognised as revenue	May be reclassified as investment available for sale provided it must be valued at fair value

Business transactions, valuation and reclassification of the Held-to-Maturity Securities are presented in the bank books in the following accounts:

m. 124 - Securities held-to-maturity in dinars
m. 122 - Securities available for sale held in dinars (*reclassification*)
m. 129 - Adjustment of securities' value

m. 224 - Securities held-to-maturity in foreign currency
m. 222 - Securities available for sale in foreign currency (*reclassification*)
m. 229 - Adjustment of securities' in foreign currency value

m. 621 - Losses from sale of securities available for sale
m. 721 - Gain from sale of securities available for sale

reclassification

m. 622 - Losses from sale of securities held-to-maturity
m. 722 - Gain from sale of securities held-to-maturity

m. 650³ - Expenditures of indirect write off of placements
m. 750 - Revenues from suspension of indirect write off placements

m. 680 - Cost of currency differentials
m. 780 - Earnings from currency differentials

³ The impairment of securities held-to-maturity is charged on this account, with approved value adjustment, as an account of impairment expenditures is not foreseen under the valid Charter of Account now in effect.

rn. 702 - obračunati prihodi od kamata po osnovu HoV u dinarima
rn. 707 - obračunati prihodi od kamata po osnovu HoV u stranoj valuti

rn. 821 - revalorizaciona rezerva obrazovana po osnovu pozitivnih efekata promene fer vrednosti HoV
rn. 823 - nerealizovani gubici po osnovu HoV raspoložive za prodaju usled fluktuacija cena koji se nisu mogli pokriti pozitivnim efektima tih HoV-a iskazanih u korist revalorizacionih rezervi

reklasifikacija

m. 702 - Calculated interest income on securities held in dinars
m. 707 - Calculated interest income on securities held in foreign currency

m. 821 - Provisioning amount revaluation based on positive effects of securities' fair value change
m. 823 - Unrealised securities available-for-sale losses due to price fluctuation that could not be covered by positive effects of these securities expressed in favour of provisioning revaluation.

reclassification